

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi D. S. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 kwietnia 2016 r., sygn. akt I
ACa (...)

w sprawie z powództwa D. S.

przeciwko S. P., Szpitalowi im. J. w K., D. K. i A. P.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 listopada 2016 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 13 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2016 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę D. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 22 kwietnia 2016 r., którym Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 czerwca 2014 r., oddalającego powództwo w sprawie o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że skarżąca jako podstawę wznowienia postępowania wskazała pozbawienie jej możliwości działania. Podniosła, że nie brała udziału w rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016 r. i nie była obecna przy ogłoszeniu wyroku, o czym uprzedziła Sąd w piśmie z dnia 12 marca 2016 r., w którym wnosiła o zawieszenie postępowania ewentualnie o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który zastępowałby ją pod jej nieobecność. Wyjaśniła jednocześnie, że występujące u niej objawy neurologiczne ustały w kwietniu 2016 r. i nie zachodziła w związku z tym potrzeba usprawiedliwienia nieobecności na rozprawie przez przedstawienie zaświadczenia od lekarza sądowego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, oznacza to, że skarżąca mogła wziąć udział w rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016 r. Wskazuje na to także okoliczność, że w dniu 18 kwietnia 2016 r. skarżąca nadała w polskim urzędzie pocztowym przesyłkę zawierającą wniosek o wyłączenie sędziego. Była więc w kraju i podejmowała działania w sprawie. Jeżeli nawet w chwili sporządzenia pisma z dnia 12 marca 2016 r. nie miała możliwości działania, to niemożność ta ustąpiła w kwietniu 2016 r. i skarżąca mogła wziąć udział w rozprawie. Skoro zaś w dniu 22 kwietnia 2016 r. skarżąca mogła uczestniczyć w rozprawie, wniesiona skarga jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu (art. 410 § 1 k.p.c.).

W zażaleniu skarżąca zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 401 pkt 2 k.p.c. Podniosła, że w kwietniu 2016 r. ustały jej problemy neurologiczne i ze względu na stan zdrowia mogłaby wziąć udział w rozprawie, jednak przyczyną niemożności uczestnictwa była jej nieobecność w kraju. Zdaniem skarżącej, nadanie w dniu 18 kwietnia 2016 r. pisma w polskim urzędzie pocztowym nie stanowi potwierdzenia jej obecności w kraju również w dniu 22 kwietnia 2016 r. Poza tym o braku możliwości działania świadczy także nieuwzględnienie składanych przez nią wniosków o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wynika z art. 401 pkt 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania, jeżeli skutek naruszenia przepisów prawa strona była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała. W przepisie tym jest mowa o pozbawieniu

strony możliwości działania, co oznacza, że chodzi o całkowite pozbawienie strony uprawnień procesowych, a nie jedynie o ich ograniczenie. Poza tym chodzi o pozbawienie strony możliwości działania, do którego doszło wskutek naruszenia przepisów prawa. Może ono być następstwem uchybień wynikających z czynności procesowych albo zaniechań sądu względnie przeciwnika procesowego, nie można natomiast o nim mówić, jeżeli strona na skutek własnego działania nie skorzystała ze swoich uprawnień procesowych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1968 r., I CR 432/67, OSNCP 1969, nr 7-8, poz. 137 i z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSNCP 1975, nr 5, poz. 84 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNAPiUS 2001, nr 4, poz. 133, z dnia 2 lutego 2006 r., II CZ 134/05, nie publ., z dnia 21 września 2007 r., V CZ 88/07, nie publ., z dnia 22 stycznia 2009 r., II PZ 38/08, nie publ., z dnia 25 listopada 2011 r., II CZ 86/11, nie publ. i z dnia 30 stycznia 2014 r., IV CZ 112/13, nie publ.).

Z akt sprawy wynika, że w dniu 5 kwietnia 2016 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęło pismo skarżącej z wnioskiem o zawieszenie postępowania z uwagi na wyjazd zagranicę „...w celu ochrony mojego bezpieczeństwa i zdrowia, co stanowi przeszkodę do prowadzenia sprawy...”. Wcześniej, w dniu 12 stycznia 2016 r., wpłynęło pismo skarżącej o odroczenie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 13 stycznia 2016 r. W przededniu rozprawy skarżąca telefonicznie poinformowała Sąd, że nie stawia się na nią z powodu choroby, w związku z czym rozprawa w dniu 13 stycznia 2016 r. została przez Sąd Apelacyjny odroczone. Kolejny termin rozprawy został wyznaczony na dzień 31 stycznia 2016 r., a następnie na dzień 22 kwietnia 2016 r. W dniu 21 kwietnia 2016 r. wpłynęło pismo skarżącej z wnioskiem o wyłączenie sędziego, nadane w polskiej placówce pocztowej. W dniu 22 kwietnia 2016 r. skarżąca nie stawiała się na rozprawę, natomiast Sąd Apelacyjny, po stwierdzeniu prawidłowego zawiadomienia, rozpoznał sprawę i wydał wyrok.

Podnosząc zarzut pozbawienia możliwości działania, skarżąca nie zaprzecza, że była prawidłowo zawiadomiona o rozprawie apelacyjnej w dniu 22 kwietnia 2016 r. Wychodzi natomiast z błędnego założenia, że wyjazd strony zagranicę w czasie toczącego się postępowania sądowego powoduje konieczność odroczenia rozprawy. Skarżąca ma – oczywiście – rację wywodząc, że nadanie pisma

w polskiej placówce pocztowej w dniu 18 kwietnia 2016 r. nie wyklucza możliwości pobytu nadawcy tego pisma zagranicą w dniu 22 kwietnia 2016 r. Dla oceny czy zachodzi przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c. podstawa wznowienia postępowania nie ma jednak znaczenia to, czy skarżąca w dniu 22 kwietnia 2016 r. istotnie przebywała zagranicą. Uszło uwagi skarżącej, że sam fakt wyjazdu strony zagranicę w toku postępowania sądowego nie stanowi przyczyny odroczenia rozprawy, rozprawa ulega bowiem odroczeniu tylko wtedy, gdy sąd stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo jeżeli nieobecność strony jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przewyżyć (art. 214 § 1 w z art. 391 § 1 k.p.c.). Nie jest natomiast taką przeszkodą sam wyjazd strony zagranicę. Skarżąca nie podjęła nawet próby wykazania, że wyjazd miał charakter nagły i był podyktowany ważną przyczyną. Trzeba podkreślić, że rozprawa przed sądem drugiej instancji odbywa się – jak wynika z art. 376 k.p.c. – bez względu na niestawiennictwo jednej lub obu stron.

Odmowa ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu *per se* nie usprawiedliwia zarzutu pozbawienia strony możliwości działania. O pozbawieniu strony możliwości obrony swych praw z powodu odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu można by mówić tylko wtedy, gdyby strona z powodu nieporadności nie była w stanie wykorzystać prawnych możliwości prawidłowego prowadzenia sprawy skomplikowanej pod względem faktycznym lub prawnym (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975, nr 3, poz. 66, z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 561/97, nie publ., z dnia 2 marca 2005 r., III CK 533/04, nie publ., z dnia 25 maja 2005 r., I CK 733/04, nie publ., z dnia 15 października 2015 r., II CSK 690/14, nie publ., z dnia 25 listopada 2015 r., II CSK 617/14, nie publ., z dnia 6 kwietnia 2016 r., II UK 159/15, nie publ., z dnia 14 kwietnia 2016 r., III UK 102/15, nie publ. i z dnia 20 kwietnia 2016 r., V CSK 526/15, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z 18 października 2011 r., III UZ 24/11, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2013 r., III CSK 222/12, nie publ., dnia 23 kwietnia 2015 r., V CSK 573/14, nie publ. i z dnia 20 listopada 2015 r., I CSK 888/14, nie publ.).

Konkludując trzeba stwierdzić, że skarżąca nie wykazała, by z powodu naruszenia przepisów prawa została pozbawiona możliwości działania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

aj

r.g.